

OTR1020 Magyarország története (1918-1990) 1. előadás

2025/26-os tanév, tavaszi félév

Tantárgyi tematika és félévi követelményrendszer

A tantárgy teljesítésével a hallgató képes a múlt és jelen társadalmi, gazdasági, politikai és kulturális folyamatairól, jelenségeiről többszempontú, tárgyilagos érveléssel alátámasztott véleményt alkotni, ezekkel kapcsolatos problémákat megfogalmazni; képes a múlt eseményeit és jelenségeit a saját történelmi összefüggésükben értelmezni, illetve a jelen viszonyait kapcsolatba hozni a múltban történtekkel. Tud forráskritikát végezni és különbséget tenni a források között hitelesség, típus és szövegösszefüggés alapján; képes azonosítani a különböző források szerzőinek a szándékát, bizonyítékok alapján értékeli egy forrás hitelességét. Megismeri a kurzus témájának a NAT, a kerettantervek és az érettségi követelményekhez való illeszkedését.

Témakörök:

1. a Monarchia világháborús veresége és bukása; az őszirózsás forradalom és a Tanácsköztársaság időszakának rövid áttekintése
2. a politikai konszolidáció kezdetei, 1919. augusztus-1921. április
3. Trianon és következményei
4. Magyarország gazdasága az 1920-as években: megváltozott körülmények, a Nagyatádi-féle földreform és stabilizáció
5. Bethlen István miniszterelnöksége: parlamentarizmus és kormányzati rendszer a korszakban
6. magyar külpolitika Trianon után
7. Magyarország gazdasága az 1930-as években: a világgazdasági válság és következményei
8. Gömbös Gyula kormányzati szisztémája
9. a magyar külpolitika új útjai a '30-as években
10. politikai gondolkodás a korszakban, a népi-urbánus vita és a zsidótörvények
11. társadalom és társadalompolitika a két világháború között
12. Magyarország útja a világháborúba

Az előadásokon történő részvétel: az előadások a képzés szerves részét képezik, ezért a hallgatóktól elvárt a az előadásokon való részvétel (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: kollokvium

Az értékelés módja, ütemezése: Vizsgára bocsátás feltétele: -

A kollokvium típusa: szóbeli (a hallgató által húzott tételen alapulva)

Letölthető dokumentumok

Nemzeti Alaptanterv:

<https://magyarkozlony.hu/dokumentumok/3288b6548a740b9c8daf918a399a0bed1985db0f/megtekintes> (A Magyar Közlöny 2020. január 31-I (17.) száma; 5/2020. (I. 31.) Korm.rendelet)•

Történelem kerettantervek: https://www.oktatas.hu/koznevels/kerettantervek/2020_nat

Hatályos érettségi és vizsgakövetelmények:

https://www.oktatas.hu/koznevels/erettsegi/altalanos_tajekoztatasi/vizsgakövetelmények2017

Irodalom:

- Ádám Magda: A kisantant és Európa 1920-1929. Budapest, 1989. 39-160.
- Uő.: Trianon. A magyar békeküldöttség tevékenysége 1920-ban. Budapest, 2000.
- Berend T. Iván - Ránki György: A magyar gazdaság száz éve. Bp., 1972. 105-129.
- Boros Zsuzsanna - Szabó Dániel: Parlamentarizmus Magyarországon. Bp., 1999. 164- 259., 282-294.

- Borsányi György: Válságévek krónikája. Bp., 1986. 5-43.
- Földes György - Hubai László szerk.: Parlamenti képviselő-választások, 1920-1990. Tanulmányok. Budapest, 1994.
- Fülöp Mihály - Sipos Péter: Magyarország külpolitikája a XX. században. Budapest, 1998.
- Galántai József: Magyarország az első világháborúban. 1914-1918. Budapest, 1974. 387-435.
- Uő.: A Habsburg-monarchia alkonya. Budapest, 1985. 299-357.
- Uő.: A trianoni békekötés Bp., 1990. 135-201.
- Uő.: Trianon és a kisebbségvédelem. Budapest, 1989. 35-150.
- Gunst Péter: Magyarország gazdaságtörténete (1914-1989). Bp., é. n.
- Uő.: A paraszti társadalom Magyarországon a két világháború között. Budapest, 1987.
- Gyáni Gábor - Kövér György: Magyarország társadalomtörténete. Bp., 1998. 224-254 és 307-316.
- Mészáros Károly: Nagyatádi Szabó István programja és programfeladása. Szeged, 1985. 164-199.
- Juhász Gyula: Magyarország külpolitikája, 1919-1945. Budapest, 1988.
- Nagy József: Nagyatádi Szabó István és a földreform. In: Nagyatádi Szabó István emlékkönyv 1863-1924. Bp., 1995. 224-273.
- Nagy Sz. Péter szerk.: A népi-urbánus vita dokumentumai 1932-1937. Bp., 1993.
- L. Nagy Zsuzsa: Liberális pártmozgalmak, 1931-1945. Budapest, 1986. 41-120.
- Uő.: Az iparosok, a kereskedők és az iskola. In: Iparosok és kereskedők a két világháború közötti Magyarországon. Bp., 1994. 7-55.
- Ormos Mária: Padovától Trianonig. 1918-1920. Budapest, 1983. 135-329.
- Uő.: Magyarország a két világháború korában. Debrecen, 1998. 99-120.
- Pölöskei Ferenc: Horthy Miklós és hatalmi rendszere, 1919-1922. Budapest, 1977. 84-117., 161-191.
- Pritz Pál: Magyarország külpolitikája Gömbös Gyula miniszterelnöksége idején, 1932-1936. Budapest, 1982.
- Rab Virág: Kritikus hangok a trianoni békeszerződésről a Lordok házában (1919-1921) In: Fischer - Majoros - Vonyó szerk.: Magyarország a nagyhatalmak erőterében. Pécs, 2000. 497-509.
- Ránki György: A Harmadik Birodalom árnyékában. Budapest, 1988. 5-50.
- Romsics Ignác szerk.: Magyar történeti szöveggyűjtemény I. kötet. Bp., 2000.
- Uő.: Magyarország története a XX. Században. Bp., 2000.
- Uő.: A trianoni békeszerződés. Bp., 2001. 159-227.
- Uő.: Ellenforradalom és konszolidáció. Bp., 1982. 52-89.
- Uő.: Bethlen István. Bp., é.n. 141-150, 167-175, 196-207.
- Salamon Konrád: Utak a Márciusi Front felé Bp., 1982. 40-76, 112-155.
- Uő.: A harmadik út kísérlete. Budapest, 1989. 7-37.
- Szinai Miklós: Ki lesz a kormányzó Bp. 1988. 21-43.

Szóbeli vizsga témakörei:

- A Monarchia világháborús veresége és bukása; az őszirózsás forradalom és a Tanácsköztársaság időszaka
- A politikai konszolidáció kezdetei, 1919. augusztus-1921. április
- Trianon és következményei
- Magyarország gazdasága az 1920-as években: megváltozott körülmények, a Nagyatádi-féle földreform és a pénzügyi stabilizáció
- Bethlen István miniszterelnöksége, I. Parlamentarizmus és kormányzati rendszer a korszakban
- Bethlen István miniszterelnöksége, II. Magyar külpolitika Trianon után

- Magyarország gazdasága az 1930-as években: a világgazdasági válság és következményei
- Gömbös Gyula kormányzati szisztémája
- A Darányi- és Imrédy-kormányok tevékenysége; a magyar külpolitika új útjai a '30-as években
- Politikai gondolkodás a korszakban; a népi-urbánus vita és a zsidótörvények
- Társadalom és társadalompolitika a két világháború között
- Magyarország útja a világháborúba

Nyíregyháza, 2026. január 26.

Dr. Szoboszlai György
főiskolai docens